

PLÀNOL DE LES ACTUACIONS PREVISTES PEL 2009 - 2010

- Eradicació de l'uncla de gat (*Carpobrotus edulis*), al camí de ronda des de Cala Pedrosa a Sa Roncadora
- Eradicació d'acant (*Acanthus mollis*) i misèria (*Tradescantia fluminensis*), al còrrec de la Pedrosa.

BIBLIOGRAFIA:

- Catàleg de les espècies introduïdes de les Gavarres. Avaluació de l'impacte sobre els hàbitats, les possibilitats de control i les prioritats d'actuació. FONT, JOAN. 2007 Universitat de Girona i Consorci de les Gavarres.
- Manual de Bones pràctiques en jardineria sobre la problemàtica de l'ús de plantes introduïdes invasores. 2008 TERREGADA.NET. Ajuntament de Palafrugell i DPTOP de la Generalitat de Catalunya.

ADRECES D'INTERÈS

Àrea de Medi Ambient
Cervantes, 16 · 17200 Palafrugell
Tel. 972 613 139
A/e: mediambient@palafrugell.cat
Web: www.palafrugell.cat

Deixalleria Municipal
Camí Vell de Tamariu, s/n
Tel. 972 306 186
Obert de dilluns a diumenge

LA PROBLEMÀTICA DE LES ESPÈCIES INVASORES EL CAS DE PALAFRUGELL

Algunes de les espècies vegetals foranes, conegudes com al·lòctones, tenen també caràcter invasor, és a dir, tenen una capacitat de dispersió molt gran en el medi de manera que desplacen la flora autòctona disminuint, així, la biodiversitat d'aquests hàbitats i posant en perill la supervivència de les espècies autòctones i endèmiques.

La comunitat científica alerta que les invasions biològiques i la introducció d'espècies invasores, representen un dels problemes ambientals més importants de la nostra societat, ja que, actualment, és la segona causa de pèrdua de diversitat biològica a nivell mundial, després de la destrucció d'hàbitats.

Al municipi de Palafrugell les espècies introduïdes, sobrepassen ja el 14 % de la flora.

La proliferació d'espècies invasores és especialment important a la zona litoral de Palafrugell i es veu afavorida fonamentalment per activitats humanes, com la jardineria i el tractament incorrecte que se'n fa dels seus residus vegetals i la poda, els cultius, la creació d'infraestructures, la urbanització, les restauracions mal fetes i el desconeixement per part de la ciutadania i dels professionals del sector sobre els impactes negatius d'algunes de les espècies vegetals al·lòctones.

Algunes d'aquestes espècies invasores presents en el terme municipal de Palafrugell són:

- el bàlsam (*Carpobrotus edulis*)
 - la figuera de moro (*Opuntia maxima*)
 - les mimoses (*Acacia dealbata*, *A. longifolia*, *A. retinodes...*)
 - el vernís del Japó (*Ailanthus altissima*)
 - la flor de nit (*Mirabilis jalapa*)
 - la cabellera de la reina (*Aptenia cordifolia*)
 - l'atzavara (*Agave americana*)
 - el seneci (*Senecio tamoides*)
 - la canya (*Arundo donax*)
 - l'orella de gat (*Tradescantia fluminensis*)
 - l'aloè (*Aloe maculata*)
 - el pitòspor (*Pittosporum tobira*)
 - l'acant (*Acanthus mollis*)
 - l'evoni (*Evonimus japonica*)
 - la carolina (*Coronilla valentina*)
 - l'heura alemanya (*Delairea odorata*)
 - el pa de cucut (*Oxalis pes-caprae*)
- entre d'altres...

PROJECTE MESURES DE CONTROL DE LA FLORA INVASORA

Davant d'aquesta situació, l'Ajuntament de Palafrugell va iniciar l'any 2007 un projecte d'eliminació parcial d'espècies invasores i revegetació amb espècies autoctònes, al camí d'accés a Cala Pedrosa i al camí de ronda entre Cala Pedrosa i Tamariu. Paral·lelament es va editar un Manual de Bones pràctiques en Jardineria sobre la problemàtica de l'ús de plantes introduïdes invasores que inclou un llistat d'espècies ornamentals autoctònes.

UNA NOVA FASE DEL PROJECTE, 2009 - 2010

Durant el 2009 i el 2010, l'Ajuntament de Palafrugell amb la col·laboració de la Diputació de Girona i La Caixa, engega una nova fase dels treballs de control de flora invasora i revegetació de flora autoctòna en el còrrec de la Pedrosa i la zona litoral entre Aigua-Xelida, Tamariu i Cala Pedrosa (ubicats a l'EIN Muntanyes de Begur), amb els següents objectius:

- Intervenir en ecosistemes sensibles com la comunitat d'alzinar amb marfull del còrrec de la Pedrosa i els penyasegats litorals del camí de ronda, per tal d'eliminar un conjunt de poblacions d'espècies altament invasores:

Ungla de gat o bàlsam (*Carpobrotus edulis*): Especialment afecta les comunitats de penya-segats ja que forma catifes molt atapeïdes que cobreixen grans superfícies, de manera que impedeix el desenvolupament de les espècies autoctònes. Es multiplica molt ràpidament per reproducció vegetativa i els focus solen ser jardins particulars, restes de poda mal gestionades o la dispersió efectuada per ocells i mamífers.

Acant (*Acanthus mollis*): Aquesta espècie es cultiva com a ornamental i pot trobar-se de manera subespontània o naturalitzada. Es reproduïx per llavor, tot i que també pot rebrotar si l'arrel pivotant no s'ha eliminat correctament. Prefereix llocs mitjanament o molt ombrívols atès que necessita viure en sòls lleugerament humits. És molt present al còrrec de la Pedrosa.

Misèria (*Tradescantia fluminensis*): Espècie rizomatosa amb capacitat d'arrel·lar-se a partir dels nusos de les tiges. Els fragments de la tija amb un sol nus poden romandre viables durant força temps i acabar arrelant. A més, les tiges floten amb facilitat, per la qual cosa poden desplaçar-se en corrents d'aigua. Ha arribat a formar catifes molt denses al còrrec de la Pedrosa.

- Revegetar aquestes àrees amb flora autoctòna. S'utilitzarà heura (*Hedera helix*), arítljol (*Smilax aspera*) i galzeran (*Ruscus aculeatus*) pel còrrec de la Pedrosa i heura (*Hedera helix*), fonoll marí (*Crochitum maritimum*) i pastanaga de mar (*Daucus carota* sp. marítima) pels penyasegats litorals del camí de ronda

- Realitzar les actuacions mitjançant la contractació d'una empresa d'inserció laboral de persones amb risc d'exclusió social
- Difondre la problemàtica de l'ús d'espècies al·lòctones potencialment invasores en la jardineria als professionals del sector i als ciutadans en general

EL SECTOR DE LA JARDINERIA. UN ÚS RESPONSABLE

El sector de la jardineria cada dia té més incorporats criteris com la reducció del consum d'aigua, o de l'ús d'adobs químics i plaguicides.

Una de les millors solucions per aquests reptes és l'ús de plantes autoctònes, adaptades al clima i més ben preparades per resistir les possibles plaques. Amb aquesta pràctica, a més, minimitzariem la problemàtica que causen als ecosistemes naturals les espècies al·lòctones (introduïdes per l'home) que esdevenen invasores.

ALGUNS CONSELLS A TENIR EN COMPTE:

- ✓ Eviteu plantar espècies invasores als jardins, balcons o terrasses.
- ✓ Informeu als clients sobre quines són les espècies invasores, la seva problemàtica, els seus inconvenients i els avantatges de les espècies autoctònes.
- ✓ Recomaneu substituir les espècies invasores per espècies

autoctònes més adaptades.

- ✓ Si no podeu substituir les espècies invasores, cal evitar que es propaguin fora del jardí, procurant podar-les abans que floreixin i granin.
- ✓ Cal que tingueu una cura especial en el tractament de les restes de poda de les espècies invasores. Podeu dur-les a la deixalleria municipal o bé compostar-les.

Revegetació d'una talús al còrrec de la Pedrosa.
Autoria: Aj. de Palafrugell

Condicionament del camí d'accés a Cala Pedrosa.
Autoria: Aj. de Palafrugell